

PQ 1991

PQ
91

Pražské quadriennale '91

PQ 87 patřilo mezi nejzajímavější a nejméně úspěšnější, ztratilo některé kritizované rysy provincialismu a stalo se skutečnou světovou kulturní událostí. Hodnocení a analýze tohoto ročníku byla věnována velká pozornost. Byly jasně pojmenovány některé průvodní nedostatky, aby bylo možno se jim při přípravě ročníku 91 vyhnout, tj. pozdní schválení konání PQ 87, stanovení přesného termínu a z toho vyplývající pozdní pozvání zahraničních účastníků i poměrně pozdní zadávání jednotlivých prací výrobních, instalačních, včetně zajišťování ubytování. Z této analýzy pak vycházel návrh na uspořádání sedmého ročníku PQ v roce 1991. Po projednání s příslušnými tvůrčími svazy divadelníků, výtvarníků a architektů byl koncem roku 1988 zpracován návrh sedmého ročníku PQ, a to v dosavadním rozsahu, jak to odpovídalo statutu PQ, který byl po skončení PQ 87 mezinárodně konzultován a po připomínkách doplněn, rozšířen a nově formulován.

Některá fakta zůstávala nezměněna: Nejvhodnějším místem pro konání PQ zůstal Sjezdový palác v PKOJF, a to jeho obě křídla, nejvhodnějším termínem byl potvrzen měsíc červen, délka trvání výstavy schválená na tři týdny. Zachování struktury výstavy do 4 sekcí bylo rovněž shledáno plně vyhovující.

MK opětovně pověřilo Divadelní ústav přípravou a realizací této kulturní události.

V této době ředitel DÚ Jan Kristek těžce onemocněl, odešel do invalidního důchodu a na jeho místo byl jmenován Jaroslav Fixa.

Návrh sedmého ročníku PQ 91 obsahoval koncepci výstavy, charakteristiky jednotlivých výstavních sekcí, návrh statutu, rozpočet, výběr realizační firmy a další nezbytná organizační opatření.

Scénografická sekce si podržela původní strukturu a byla opět rozdělena na účast mezinárodní a účast národní, komponovanou do jiného výstavního prostoru.

Na doporučení domácích i zahraničních odborníků byla **tematická sekce** věnovaná operní tvorbě W. A. Mozarta. V roce 1991 totiž uplynulo 200 let od úmrtí tohoto skladatele a všechny velké světové operní scény se na toto významné kulturní výročí připravovaly. Kromě toho bylo k tomuto výročí plánováno dokončení velké rekonstrukce pražského Tylova divadla, s premiérou Dona Giovanniho. (Celý rekonstrukční proces pak byl vystaven v čs. expozici divadelní architektury.)

Obsah **sekce divadelní architektury** zůstal v zásadě beze změny.

Expozice scénografických škol byla považována za jednu z nejzajímavějších a pro nástup

nové scénografické generace nejdůležitějších – byť nesoutěžních – výstavních sekcí.

V dohodě se slovenskou VŠMU byl kalendář mezinárodních divadelních akcí roku 1991 připůsoben tak, aby účastníci bratislavského biennale „Istropolitana“ – mezinárodní přehlídky divadelních škol, mohli po skončení festivalu přijet do Prahy na PQ a zúčastnit se programu PQ včetně seminářů, přednášek a dalších akcí studentů a profesorů divadelních uměleckých škol.

V listopadu 89, přesně v polovině přípravného období PQ 91, došlo k zásadní změně v politické a společenské situaci. Výsledky „sametové“ revoluce se také pochopitelně promítly do přípravy PQ. Československo se poprvé účastnilo svou národní expozicí jako rovnoprávný partner mezinárodní soutěže scénografie a divadelního kostýmu. Přípravě čs. kolekce, poprvé zařazené mezi ostatní účastnické země, byla věnována zvláštní pozornost. Bylo rozhodnuto uspořádat v roce 1990 přehlídku slovenské scénografie v Bratislavě, české scénografie pak v Brně a Ostravě. Z nich odborná porota vybrala exponáty pro PQ 91. Garantem těchto přehlídek byl Svaz čs. dramatických umělců v úzké spolupráci s příslušnými komisemi národních svazů dramatických i výtvarných umělců. Finanční zajištění čs. reprezentace nebylo součástí rozpočtu PQ 91, i když v přípravné fázi nebylo ještě zcela jasné, zda bude potřebná částka zahrnuta do rozpočtu DÚ, či bude vedena přímo v rozpočtu ministerstva.

Výbor PQ

Přesněji řečeno – byly vlastně Výbory dva. Ustavující schůze prvního Výboru PQ 91, jmenovaného ještě za předchozího režimu, se konala dne 22. února 89. Předsedou byl ministrem kultury jmenován jeho náměstek František Stoklasa, místopředsedou pak předseda SČSDU Ján Kákoš. Jeho členy, delegovanými jednotlivými ministerstvy, institucemi a kulturními organizacemi, byli: Oleg Dlouhý – MK SSR, Jaroslav Fixa – ředitel DÚ, Antonín Charouzek – ředitel Divadelní techniky, Miloň Kališ – SČSVU, J. Klíma – ředitel PKOJF, Miroslav Krejčí – ředitel odboru umění MK ČSR, Věkoslav Pardyl – SČSA, Vladislav Pípal – ředitel ekonomického odboru MK ČSR, Albert Pražák – SČDU, Ivan Remenec – FMZV, Richard Rozsypal – vedoucí odboru kultury NVP, Emilia Sikorová – VŠMU, Božena Somogyová – ředitelka zahraničního odboru MK ČSR, Pavol Števček – ředitel ÚUKDD, Josef Svoboda – SČDU, Ladislav Vychodil – ZSDU.

Generální komisařkou byla ministerstvem jmenovaná opět Eva Soukupová.

Poněvadž se polovina pozvaných této schůzky nezúčastnila, konala se doplňující schůze hned 2. března 89, na které se usneslo, že obsahovou i finanční gesci za československou expozici mají národní a federální Svazy dramatických umělců. Vybírat exponáty by měla národní porota z národních přehlídek v Bratislavě a Praze. Zástupce Svazu čs. dramatických umělců na této schůzi oznámil, že komisařem čs. expozice byl jmenován doc. Albert Pražák.

Dále bylo na tomto zasedání konstatováno, že rozpočet PQ 91 ve výši 5 milionů Kč byl jako součást materiálu o PQ schválen na poradě vedení MK ČSR.

Mezitím proběhlo konkurzní řízení na realizaci výstavy. Vyzvány byly tyto subjekty: Výstavnictví – Praha, PKO Ostrava – Černá louka, Mezinárodní veletrhy – Brno. Z dodaných nabídek byla nejpřijatelnější PKO Ostrava – Černá louka. S jejich zástupci proběhlo jednání a upřesnění celkového zadání projektu 6. června 1989. Patřila k němu vedle realizace výstavy s finančním limitem 2,800. 000, – Kč také výroba propagačních letáků, přihlašovacích listů a dalších tiskopisů, dále tisk a výroba katalogu s finančním limitem cca 200. 000, – Kč.

Druhá schůze tohoto Výboru se konala 13. června 89 a účastnil se jí rovněž zástupce PKO Ostrava. Projednávalo se na ní několik důležitých bodů, především a) zadání výroby a realizace výstavy a výroby potřebných tiskovin, b) rozeslání oficiálních pozvání k účasti, c) informace kul-

154_Pražské quadriennale '91

turmích přidělců zastupitelských úřadů, akreditovaných v Praze, a to písemnou formou na podzim 1989, d) beseda se členy diplomatického sboru, plánovaná na leden 1991, e) doprovodné akce.

Třetí schůze Výboru byla svolaná na 10. listopad 89. Bylo na ní konstatováno, že přípravy probíhají podle harmonogramu. PKOJF rezervoval na květen – červen 1991 pro PQ všechny prostory (včetně střední halý) Průmyslového paláce, tj. celkem 7. 000m², datum sedmého ročníku PQ bylo stanoveno na 10. – 30. června 1991, ubytovací kapacity byly objednány. Nicméně již tehdy upozornil ředitel PKOJF Karel Klíma na připravovanou jubilejní výstavu u příležitosti stého výročí velké průmyslové výstavy v Praze, která by se měla konat v prostorách Sjezdového paláce v roce 1991 a doporučil zahrnout PQ 91 do celkové koncepce a programu této jubilejní výstavy. Podrobnosti o ní sice ještě nebyly přesně známé, nicméně Výbor toto doporučení vzal v úvahu.

Několik dní po této schůzce došlo v ČSSR k „sametové“ revoluci a s ní k řadě významných společenských, politických a personálních změn.

Dosavadní Výbor svou činnost skončil. Nastaly chvíle nejistoty a chvilkového váhání o dalším osudu PQ 91.

Pražské quadriennale za svou existenci již dosáhlo celosvětového uznání, proto jeho prognózy všechny dosavadní partnery zajímaly. Množily se naléhavé dotazy na budoucnost této přehlídky, především pak na to, zda se s realizací sedmého ročníku v původně stanoveném termínu, lokalitě, a za již oznámených podmínek vůbec počítá. Pracovní tým PQ pokračoval i za nových okolností v kontaktech se zahraničními partnery a v realizaci již sjednaných závazků. 19. prosince 89 se tento tým ve složení Soukupová, Beranová, Urban, Gabrielová, Kulhánková sešel k pracovní poradě a konstatoval, že je třeba, aby se generální komisařka PQ Eva Soukupová a ředitel Divadelního ústavu Jaroslav Fixa ohlásili u ministra kultury ČSR Milana Lukeše k projednání příprav PQ 91. Bylo rovněž nutno zjistit v PKOJF, zda již padlo definitivní rozhodnutí ve věci pořádání Jubilejní výstavy, jejího termínu a programu, do něhož by případně výstava PQ mohla být zařazena. Resumé konzultace u ministra bylo jednoznačné: v přípravách PQ pokračovat, navrhnout nový Výbor PQ, nového generálního komisaře a v nejbližší době svolat schůzi Výboru.

Koncem ledna 1990 byl z funkce ředitele DÚ odvolán Jaroslav Fixa a vedení DÚ se na přímě jmenování ministrem kultury Milanem Lukešem ujal teatrolog Karel Král, vedoucí dokumentace DÚ, který však tuto funkci přijal jen na dobu tří měsíců. Po úspěšném konkurzním řízení nastoupila posléze na toto místo Helena Albertová. S agendou DÚ byla dobře obeznámena, především pak znala problematiku výstavní, včetně Pražského quadriennale. Proto také práce na přípravách PQ probíhala bez větších výkyvů a plynule. Nicméně navrhnout a jmenovat nový Výbor PQ se podařilo až v květnu 90, takže první schůze nového, částečně ještě provizorního Výboru se konala až 29. května 1990. Předsedou Výboru byl ministerstvem jmenován Alex Koenigsmark, vedoucí odboru umění MK, který se však této schůze nemohl zúčastnit, byl tehdy v zahraničí. V této době ministerstvo kultury rovněž odvolalo Evu Soukupovou z funkce generálního komisaře PQ 91, což vyvolalo v zahraničí nejen překvapení a údiv, ale i řadu následných intervencí, adresovaných jak čs. národním střediskům ITI a OISTAT, tak DÚ a především ministroví kultury Lukešovi. Na její místo byl jmenován Jaroslav Malina, kterému E. Soukupová bezodkladně předala veškerou agendu. Ten také v nepřítomnosti předsedy zahájil a vedl první schůzi nového Výboru, jehož složení je uvedeno na str. 177. Vzhledem k tomu, že na této schůzi měla být kromě projednání různých změn, vyplývajících z nové politicko společenské situace, podána také informace o stavu příprav, dosavadním postupu prací a rozpracovaných úkolech, smlouvách apod., byli k jednání přizváni další účastníci, kteří tyto podrobnější a přesnější údaje mohli poskytnout: Helena Albertová – ředitelka DÚ, Viera Burešová – ÚUKDD Bratislava, M. Čorba – Forma Bratislava, Anton Gajdoš – FMZV, Jarmila Gabrielová – DÚ, Petr Hájek – DÚ,

Z. Hlavešová – ekonomický odbor MK ČR, Karel Král – Divadelní obec, Pavol Paňák – Spolok architektov Bratislava, Věkoslav Pardyl – Obec architektů, Albert Pražák – DAMU, Eugénia Sikorová – VŠMU Bratislava, Vladimír Volek – odbor umění MK ČR, Zdena Vylitová – NVP, Zahradnicková – PKOJF, Zach – zahraniční odbor MK ČR, Ján Zavarský – Spolok scénografov Bratislava.

Na výzvu Jaroslava Maliny podala ředitelka DÚ Helena Albertová přítomným souhrnný přehled o tom, co již bylo v mezidobí vykonáno, a to: a) že výroba výstavy byla zadána PKO Ostrava – Černá louka, který nabídl při konkurzu nejvýhodnější podmínky, b) že výtvarné a prostorové řešení plochy připravil architekt Zdeněk Lang – přirozeně pro výstavní prostory Průmyslového paláce PKO. Byl rovněž již vytištěn plakát v pěti jazykových mutacích a připravena jak Zlatá triga, tak i medaile. Ze zahraničí již docházely přihlášky, sedm zemí dokonce jmenovalo své národní komisaře. Velký zájem světové divadelní veřejnosti o účast na výstavě potvrdil také J. Malina na základě svých aktuálních zkušeností z nedávné cesty do Velké Británie na zasedání OISTAT. Kontroverzní situace ale vznikla kolem definitivního rozhodnutí o místě konání výstavy. Všeobecná československá výstava (VČV) počítala s velkolepým, až – jak se později ukázalo – předimenzovaným výstavním programem, který sice ještě neměl zcela konkrétní podobu, ale počítal s pronájmem celého areálu PKO v době od května do října 1991. DÚ upozornil dopisem z dubna 90 ministra kultury Lukeše na to, že výše uvedená akce koliduje s termínem výstavy PQ 91. Ten ve své odpovědi doporučil další jednání s vedením VČV. Obsáhlejší představu o záměru a rozsahu VČV, o koncepci i personálním obsazení jejího Výboru, jehož předsedou byl dr. Josef Hromádka, jsme se ovšem dozvěděli až z článku ve Svobodném zítřku ze dne 22. 5. 90.

Situace začínala být kritická. Konečně se dne 28. května 90 podařilo zastihnout generálního komisaře VČV ing. Radima Menšíka, který sdělil, že se ustavila Společnost pro výstavu, která pronajme od 1. 1. 91 do 30. 6. 1992 celý areál PKO – Výstaviště. Pro jednotlivé akce – podle vlastního uvážení o jejich vhodnosti – bude eventuelně pronajímat výstavní prostory i jiným subjektům za nejméně 600, – Kč za 1 m² a den, což bylo pro PQ 91 finančně neúnosné. Při osobním jednání nabídl sice možnost, že by PQ nakonec mohlo být jednou z mnoha výstav, které se budou v obou křídlech Průmyslového paláce v rychlém sledu střídát – vždy po 12 dnech, ovšem za stejných finančních podmínek.

Tyto informace se poněkud lišily od zpráv z NVP i PKO – Výstaviště, nejasností přibývalo, dohoda se zástupci VČV se zdála za uvedených podmínek neuskutečnitelnou. (Při této příležitosti se hodí připomenout, že program Jubilejní výstavy nakonec nepřitáhl tolik návštěvníků, jak se očekávalo, takže pro zvýšení její přitažlivosti nabídl její generální komisař ing. Menšík možnost instalovat výstavu PQ v Průmyslovém paláci v původním termínu. Tato nabídka však přišla až téměř v předvečer PQ, takže ji již samozřejmě nebylo možno použít – nicméně to bylo docela příjemné zadostiučinění za všechna předchozí zamítavá stanoviska.)

Za uvedené situace byly Výboru PQ předloženy tyto návrhy:

- a) **PQ 91 odvolat a zrušit**
- b) **PQ 91 přeložit na rok 1992**
- c) **Uspořádat PQ 91 v jiných prostorách**
- d) **Uspořádat PQ 91 v okleštěné podobě jako součást Všeobecné čs. výstavy na dobu 10 dnů**

Diskuse k nim byla velmi intenzivní s řadou protichůdných názorů a návrhů. Jednomyslně se však všichni shodli na tom, že PQ 91 se musí konat v původním termínu. Při pátrání po jiných výstavních prostorách se uvažovalo o výstavní síni U Hybernů a ŮLUVu, případně o nové rekonstruovaném Veletržním paláci. Ten však – podle sdělení NVP – nebude v létě 1991 ještě dokončen. Generální komisař J. Malina přišel s návrhem uspořádat výstavu v nafukovacích halách, které by byly umístěny na Letenské pláni. Získané informace o takové alternativě však potvrdi-

156_Pražské quadriennale '91

ly, že by tato poslední varianta byla organizačně obtížná a finančně pro rozpočet PQ neúnosná. Po dlouhé diskusi byly přijaty tyto závěry: PQ 91 nerušit a udělat vše pro jeho uspořádání v původním termínu, znovu jednat s generálním komisařem VČV o zařazení PQ do programu Jubilejní výstavy – ovšem za zvýhodněných finančních podmínek a v původním termínu i délce trvání – a zároveň dále hledat alternativní výstavní prostory, vhodné pro tuto velkou mezinárodní akci. V krajním případě zvážit termín listopad 91, poněvadž do roku 1992 by pravděpodobně dotaci 5,5 miliónů nešlo z roku 1991 převést. Definitivní rozhodnutí musí padnout na další schůzi Výboru v červnu 1990.

Počátkem června 90 sdělil ministr kultury Lukeš ředitelce DÚ Albertové, že s nafukovacími halami jako nouzovým řešením výstavního prostoru nesouhlasí a znovu doporučil pokračovat v jednání s vedením VČV. V případě zásadního neúspěchu jednání slíbil svoji pomoc při zajišťování náhradního prostor pro výstavu, pokud možno takových, kterými disponuje přímo MK ČR. Posunout termín výstavy na listopad 91 považoval za krajní nouzové řešení.

Na další schůzi Výboru, která se konala 28. 6. 90, sdělila Helena Albertová, že při náhodném setkání s ředitelem Paláce kultury dr. Pavlem Špirochem přišla řeč také na problémy s prostory pro sedmý ročník PQ. Jmenovaný požádal o podrobnější informaci o této akci, jejíž případná realizace v prostorách Paláce kultury (PK) se mu jevila velmi zajímavá a atraktivní. Helena Albertová tlumočila členům Výboru tento rozhovor, doporučila využít tohoto období, kdy Palác kultury hledá v podstatě svou identitu a navrhla další – teď již oficiální jednání s jeho vedením. Přes některé pochybnosti se členové Výboru shodli na tom, že by se tohoto námětu mělo využít, a pověřili Helenu Albertovou jednáním s ředitelem Paláce kultury dr. Špirochem. Teď už šlo totiž také o čas, v případě dohody s PK by se musela měnit architektura výstavy, upravit přihlašo-

Palác kultury, v němž probíhalo PQ 91

Expozice Francie v sekci divadelní architektury vyznamenaná stříbrnou medailí PQ 91

vací formuláře, informovat zahraniční komisaře o nové rozloze přidělené výstavní plochy pro jejich expozice a nových půdorysech, atd.

Dr. Špiroch vyšel vstříc většině nezbytných a nutných organizačních podmínek a požadavků, případně sám navrhoval kompromisní řešení tam, kde nároky PQ nebylo možné stoprocentně splnit. Neváhal dokonce přislíbit plnění některých úkolů spojených s výrobou, tiskem, propagací aj. Také základní finanční rozvaha a předběžný rozpočet Paláce kultury odpovídal plánovanému rozpočtu PQ.

Od této chvíle se tedy začala psát nová kapitola příprav sedmého ročníku PQ, v podstatě se totiž začínalo téměř od nuly. Jenže klid a pohoda tolik potřebné pro zdárnou realizaci výstavy netrvaly dlouho. Z původně domluveného dodání celé výstavy „na klíč“, včetně propagace a výroby tiskovin, zůstalo po mnoha vážných kolizích jen u pronájmu prostor (tři foyer a přilehlé chodby PK, část prostoru garáží, místnosti pro celní a speditérské služby) a zajištění služeb spojených s pořádáním výstavy.

Architektem mezinárodní části výstavy byl jmenován ing. arch. Jan Švaříček.

V březnu 91 se navíc ukázalo, že Palác kultury není schopen vlastními silami realizaci výstavy zajistit a bylo nutno sehnat na poslední chvíli nového dodavatele. Na základě minulé úspěšné spolupráce s ostravským PKO – Černá louka se DŮ – PQ obrátil na téhož dodavatele, nyní však již vystupujícího pod novou hlavičkou jako soukromá firma Lubomír Chmura – Výstavnictví Ostrava, která nakonec výrobu a realizaci zajistila v neuvěřitelně krátkém termínu necelých dvou měsíců; navíc ve výborné kvalitě a za nejnižší cenu ve srovnání s ostatními nabídkami.

Výrobu katalogu, původně slíbenou Palácem kultury, nakonec převzal bývalý pracovník PK

158_Pražské quadriennale '91

p. Slaný. Bohužel se ukázalo, že jeho nová agentura nedisponuje vlastní tiskárnou, a tak v prvním týdnu PQ nám dodal pouhých 390 kusů katalogu místo objednaných 2000 ks. Samozřejmě se na všechny zájemce nedostalo a tak vznikla v DÚ nová agenda: rozesílání katalogů. Sekretariát PQ sepisoval a denně doplňoval jmenný adresář žadatelů, musel zřídit devizové konto na platby za tyto katalogy (včetně poštovného) a kontrolovat odeslání požadovaných katalogů a jejich platby.

Vzhledem ke všem těmto vážným problémům se museli těsně před zahájením výstavy dne 10. 5. 91 sejít zástupci pořadajících organizací (A. Dvořáková za PK, J. Švaříček, architekt PQ, Šárka Zemanová a Petr Hájek za DÚ – PQ), aby se „utkali“ v diskusi o nových rozpočtových nárocích PK, který vzhledem k úpravě cen energie zvýšil původní částku za pronájem o 60. 000, – Kč. Také ostatní položky bylo třeba přepracovat a přitom se pokusit dodržet původně plánovaný rozpočet, což byl úkol téměř nesplnitelný. Že se za této situace podařilo sedmý ročník nakonec úspěšně realizovat v původně stanoveném termínu a rozsahu, patří do kategorie „záruk“.

Vraťme se však ještě do období příprav:

4. schůze Výboru PQ 91 se konala dne 25. října 90 – bez účasti jeho předsedy A. Koenigsmarka, který v té době již ohlásil svůj odchod z MK ČR.

Výbor projednal přesun PQ do Paláce kultury, souhlasil s tím, aby výstavní plocha byla vystavovatelům poskytnuta zdarma, protože šlo vlastně o koridory, a z důvodů omezeného prostoru nebylo tedy možno poskytovat větší výměry podle individuálních požadavků jednotlivých komisařů za úhradu. Vzal dále na vědomí, že hospodářská smlouva o pronájmu 2., 3., a 4. patra včetně foyer Sjezdového sálu byla sjednána a podepsána. Schválil rovněž rozhodnutí Divadelního ústavu odstoupit od smlouvy s PKO Ostrava z důvodů jeho transformace i za cenu úhrady jím již provedených přípravných prací ve výši Kč 90.000, –. Dr. Srstka z vedení DÚ ještě Výbor upozornil na to, že kromě částky za odstoupení od smlouvy je nutno počítat s dalším překročením rozpočtu PQ o cca 700. 000, – Kčs, neboť od roku 1988, kdy byl původní rozpočet zpracováván, se výrazně zvýšily náklady na ubytování. Nové, neplánované výdaje vznikly také nezbytnou úpravou textů propagačních letáků, přelepky plakátů s uvedením nového místa konání PQ a úpravou různých formulářů a cirkulářů.

Výbor vzal tuto informaci na vědomí, zástupci MK nemohli v této chvíli rovněž žádné přísliby zvýšení rozpočtu poskytnout, a tak se pokračovalo s určitým rizikem překročení rozpočtu.

Na schůzi Výboru dne 29. listopadu 1990 oznámil zástupce MK ČSR, že funkci předsedy Výboru PQ 91 přijal dr. Jindřich Kabát, náměstek ministra kultury ČR. Z důvodu nemoci se však schůze nezúčastnil. Zástupkyně ekonomického odboru MK sdělila, že vzhledem k upozorněním na případné překročení rozpočtu byla částka na PQ 91 upravena a ve výši 5,680. 000, – Kč zařazena do samostatné rozpočtové kapitoly MK ČR.

Na základě výsledku konkurzního řízení byla komisařkou československé expozice jmenována dr. Věra Ptáčková, odborná pracovníce DÚ, architektem čs. expozice pak Milan Ferenčík, scénograf Divadla A. Bagára v Nitře. Koncepce čsl. expozice, založena na myšlence, že největší nedávnou „divadelní“ událostí byla „sametová“ revoluce, měla jako motto: „Ulice v divadle, divadlo v ulicích“.

Komisařkou tematické sekce čsl. účasti byla dr. Eva Vítová.

Koordinátorem čsl. účasti v sekci divadelní architektury byl jmenován ing. Vladimír Adamczyk.

Zástupce Divadelní obce Karel Král otevřel v rámci diskuse o doprovodných akcích opět otázku divadelní přehlídky či festivalu, který by se mohl konat v době PQ. Po delší diskusi bylo konstatováno, že DÚ by vzhledem k současnému početnímu stavu odborných pracovníků a dosud neexistujícímu produkčnímu oddělení nemohl takovou divadelní přehlídku připravit a garantovat její realizaci. Výbor proto požádal, aby Divadelní obec předložila DÚ dramaturgický návrh divadelních akcí a performancí s přihlédnutím na omezené prostory Paláce kultury i rozpočet.

Na základě tohoto návrhu pak Výbor posoudí možnosti zajištění tohoto atraktivního, ale náročného doprovodného programu. Divadelní obec však nakonec od svého původního návrhu ustoupila.

V prvním trimestru roku 1991 na výzvu čs. střediska OISTAT a Divadelní obce rezignovala Eva Soukupová na funkci generálního sekretáře OISTAT. Svou rezignaci sdělila písemně předsedovi této mezinárodní nevládní organizace Helmutu Grosserovi a předsedovi čs. střediska OISTAT Jaroslavu Malinovi. Ten pak informoval H. Grossera o shodném stanovisku čs. divadelních organizací. Poněvadž OISTAT úzce spolupracoval s PQ při pořádání mezinárodních seminářů a sympozií a „malého“ kongresu OISTAT, odchod dr. Soukupové z významné funkce generálního sekretáře celé vedení OISTAT velmi znepokojilo. H. Grosser na dopis J. Maliny okamžitě reagoval a kopii tohoto dopisu včetně svého komentáře adresoval rovněž prezidentu Československé republiky Václavu Havlovi. Teprve po úspěšné kandidatuře Oty Ornesta na tuto funkci a po ujištění, že spolupráce PQ s OISTATem bude pokračovat v nezmenšené míře, se rozjitřená situace v této mezinárodní divadelní organizaci uklidnila.

Další schůze Výboru byla svolána na 4. dubna 1991 a svým obsahem byla pro úspěšnou realizaci výstavy velmi důležitá. Jednak bylo třeba upřesnit smlouvy s Palácem kultury, vzhledem k narůstajícím prostorovým a organizačním požadavkům jak vystavujících, tak architekta výstavy. Předběžná jednání v tomto smyslu vedlo vedení DÚ s ing. J Kolmanem z Paláce kultury. Bylo na nich dohodnuto, že výrobu, instalaci a demontáž celé výstavy provede firma L. Chmury z Ostravy, s výjimkou sekce architektury, v níž budou použity panely SYMA, kterými disponuje Palác kultury, a postavení i instalaci této sekce zajistí proto sám.

Varianty loga PQ 91

160_Pražské quadriennale '91

Předseda Výboru dr. Kabát upozornil, že o záštitu prezidenta republiky bylo požádáno, zároveň byla kancelář prezidenta republiky požádána o zařazení PQ do programu chystané konference o Sjednocené Evropě, která byla plánovaná na 12. – 14. června 91 v Paláci kultury.

Výbor dále schválil návrh na složení mezinárodní poroty a ustavení propagační komise ve složení Jana Burianová – DÚ, Zdena Vylitová – Magistrát, arch. Valovič – Palác kultury. Tato komise pak 18. 4. 91 projednala spolupráci s ČT, rozhlasem a tiskem a dohodla s tiskovým referentem MK ČR Pluháčkem data a obsah tiskových konferencí o PQ.

Tiskové konference

Byly uspořádány dvě. První z nich se konala 24. dubna 91 a zúčastnilo se jí 21 novinářů a dopisovatelů akreditovaných v Praze. Přesto, že v tomto období převratných změn stíhala jedna tisková konference druhou, byl zájem o PQ až nečekaně veliký, dotazy jen pršely, zejména na obsah a koncepci této první velké mezinárodní kulturní akce realizované po „sametové“ revoluci.

Druhá tisková konference se uskutečnila v den vernisáže, a to v pondělí 10. června 91 ve 13 hod. v Paláci kultury. Kromě základních informací o vystavujících zemích, složení poroty, významných hostech aj. dostali novináři k dispozici bulletin „Denní program PQ 91“, vydaný v trojjazyčné verzi, se všemi údaji o všech aktivitách PQ včetně doprovodného programu s označením místa a hodiny pořádání. Tento bulletin všichni včetně domácích i zahraničních partnerů velmi oceňovali.

Informační schůzka s kulturními předělenci

Ve spolupráci s FMZV byla dne 29. listopadu 90 uskutečněna informační schůzka se zástupci zastupitelských úřadů akreditovaných v Praze. Zúčastnilo se jí 43 hostů, titulářů a kulturních atašé z 26 zemí, většina z nich se s akcí PQ setkala poprvé. O jejich velkém zájmu svědčila řada dotazů jak na výstavu, tak na jejich národní zastoupení. Součástí tohoto setkání bylo promítnutí videozáznamu z předchozího PQ 87 i prohlídka Paláce kultury, který byl až do revoluce 89 pro podobné prohlídky uzavřen. Kromě prostor vyhrazených pro výstavu PQ mohli se diplomaté seznámit i s nabídkou prostor Paláce kultury na pořádání různých odborných setkání, výstav, společenských akcí, koncertů apod. Škodolibý šotek si také tentokrát ohřál svou polívčičku. Palác kultury – jako stavba původně určená převážně pro sjezdy a jiné akce KSČ – měl mimořádnou ostrahu a velmi přísné bezpečnostní předpisy. Mechanismy otvírající dveře do jednotlivých sálů, sálků a jiných prostor byly obhospodařovány z jednoho centra a umělo je ovládat jen málo osob. Organizační průběh informační schůzky měla na starosti Antonie Dvořáková, tehdejší dramaturgyně Paláce kultury, která si se zavřenými dveřmi dovedla poradit. Bohužel v den schůzky onemocněla, do Paláce nepřišla. Náhradník se sice objevil, ale s mechanikou zamčených dveří, jezdicích schodů a osvětlením měl pramálo zkušeností. A tak bloumal shluk diplomatů chodbami, postával před zavřenými dveřmi a neosvětlenými sály a poslouchal několikajazyčný výklad o tom, co se kde skrývá a co bohužel momentálně vidět nemohou. S každou načatou čtvrthodinou se jejich počet zmenšoval. A tu se ukázala záludnost rozlehlého a dezorientujícího prostoru Paláce: diplomaté se ztraceli, nikoliv vytraceli, ztratili se totiž a bloudili nemohouce najít ani původní sál, ani šatnu, ani východ. Trvalo to hodnou chvíli, než se je podařilo všechny najít, posbírat a pozvat na malé občerstvení, které po vysilujícím blouzení a pouti po Paláci upřímně uvítali.

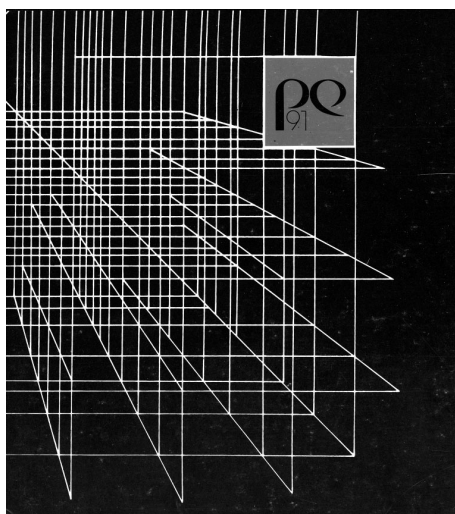

nahofe: Plakát PQ'91– autorka Anna Kubů
vpravo: Obálka katalogu PQ 91

Propagace

Propagační komise byla po zkušenostech z předchozího ročníku jen tříčlenná, složená ze zástupce DÚ, Magistrátu a Paláce kultury, aby byla mobilnější a pohotovější. Z neveřejné soutěže vyšel jako vítězný návrh plakátu výtvarnice Anny Kubů, který byl přijat novým Výborem PQ bez připomínek.

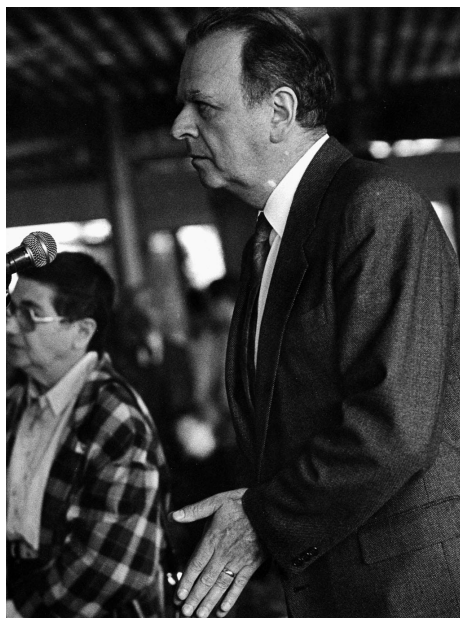
Přes značné úsilí členů propagační komise se však nepodařilo překonat indolenci TOMOSu – tehdejšího monopolního podniku na pronajímání ploch určených k inzerci a propagaci na veřejných prostranstvích – a zajistit dostatečnou propagaci včasným výlepem plakátů. Nakonec těžiště činnosti propagační komise spočívalo především v intenzivní spolupráci s Čs. rozhlasem, Čs. televizí, Krátkým filmem a čs. i zahraničním tiskem. Podařilo se docílit vydání zvláštního čísla odborného časopisu „Scéna“. Dobré propagaci také sloužily tehdy velmi žádané odznaky PQ. Pro zájemce bylo ve vyhrazených hodinách dvakrát týdně možno získat poštovní razítko PQ. Bohužel však nebyly vydány pohlednice PQ, na nichž by se razítko uplatnilo, a tak se k tomu muselo použít různých příležitostných tisků DÚ.

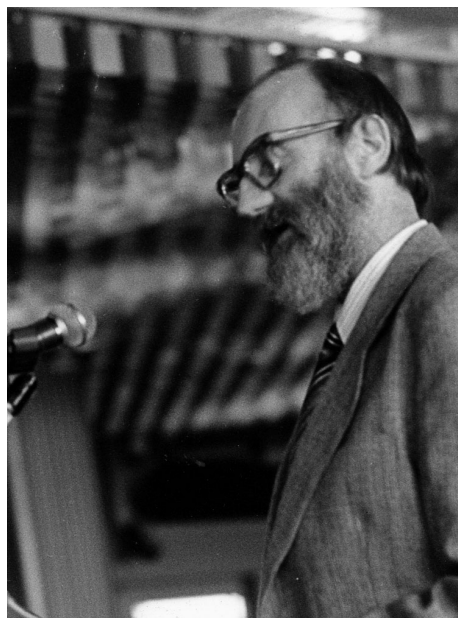
162_Pražské quadriennale '91

Projev předsedy Výboru PQ 91 Jindřicha Kabáta na zahájení PQ 91

Projev ministra kultury Milana Uhdeho na zahájení PQ 91

Pozdrav generálního komisaře Jaroslava Maliny na zahájení PQ 91

Zahájení PQ 91 ve vstupní hale Paláce kultury

Nežádánějším artiklem z oblasti propagace se kromě publikací a tisků PQ stala především trička s potiskem PQ a tašky – tehdy ještě igelitové – rovněž s logem PQ.

Stánek s prodejem propagačního a informačního materiálu byl sice viditelně označen, ale obtížná orientace v prostorách Paláce kultury vedla k tomu, že mnozí zájemci o tyto artikly už nešli – po shlédnutí všech výstavních prostor – mnohdy ani východ z Paláce, natož stánek s PQ materiály.

Slavnostní zahájení

Proběhlo dne 10. června 91 v 15,00 hod. v části vstupní haly Paláce kultury situované blízko vchodu č. 1.

Ze zkušeností ze schůzky se členy diplomatického sboru se tentokrát k pozvánkám přikládalo i upozornění, kterým vchodem do Paláce na slavnostní ceremoniál vstoupit. Vestibul Paláce je rozlehlý, ale akusticky nevyhovující, takže slavnostní fanfáry, kterými se vernisáž zahajovala, vyzněly skoro jako smršť kakofonických zvuků. Zahajovací projev pronesl ministr kultury ČR Milan Uhde, po něm pozdravil hosty generální komisař Jaroslav Malina, poté o spolupráci PQ a OISTAT krátce promluvil Helmut Grosse, prezident OISTAT.

Ředitelka DÚ Helena Albertová pak prohlásila výstavu za otevřenou a pozvala přítomné k její prohlídce.

Slavnostní zahájení bylo zakončeno přátelským setkáním v Rytířském sále Valdštejnského paláce, které mělo dramatický začátek, ale nakonec proběhlo bez komplikací. (Na vysvětlenou je třeba uvést, že rozpočet v navrhovaném rozsahu stále nebyl schválen a zejména položky na společenské aktivity a pohoštění byly silně kráceny. Na výše uvedenou recepci prostě nebyly peníze. Ostravská Černá louka nabídla toto řešení: zajistí na klíč občerstvení na zahajovací recepci

164_Pražské quadriennale '91

Rytířský sál Valdštejnského paláce při udílení cen PQ 91

Delegace Velké Británie přebírá hlavní cenu PQ 91 Zlatou trigu

Vystoupení kvarteta posluchačů konzervatoře při udílení cen PQ 91

Britská expozice vyznamenaná Zlatou trigou 91

a tuto částku pak zahrne do celkové faktury za stavbu, instalaci i demontáž PQ 91. Nabídka byla s úlevou přijata. Starost o celou akci tedy převzala Černá louka. Děs a hrůza pojala organizátory pověřené kontrolou této části vernisáže v okamžiku, kdy zjistili, že výstava se v Paláci kultury již zahajuje, ve Valdštejnském paláci ale není po firmě zajišťující pohoštění ani stopy. (Konec hororu ale byl dobrý, po razantní urgenci firma dodala v rekordním čase vše potřebné včetně personálu včas a recepcce proběhla bez problémů.)

K dopravě hostů z Paláce kultury na Valdštejnské náměstí byl objednan autobus, který se ale většině hostů vůbec nepodařilo vypátrat, protože parkoval sice předpisově, ale zato na téměř neobjevitelném místě – a tak většina hostů raději použila blízkého, zřetelně označeného metra.

Udílení cen

Pro ceremoniál udílení cen se podařilo zajistit opětovně Rytířský sál Valdštejnského paláce.

Konala se na závěr prvního týdne PQ, v pátek 14. června. Zahájila jej stručným pozdravem Helena Albertová, ředitelka DÚ, ceny uděloval ministr kultury ČSFR Milan Uhde.

Po něm připomněl Helmut Grosser, prezident OISTAT, spolupráci PQ s OISTAT, vyhlásil laureáty 4. mezinárodní soutěže divadelní architektury. Závěrečné slovo s hodnocením výstavy a poděkováním přednesl předseda mezinárodní poroty Arnold Aronson. V kulturní vložce programu vystoupilo kvarteto posluchačů konzervatoře Apollo.

166_Pražské quadriennale '91

Členové mezinárodní poroty PQ 91

Mezinárodní porota

Byla tentokrát 11tičlenná s ustanovením, že předseda bude hlasovat pouze v případě rovnosti hlasů. (Její složení je uvedeno na str. 178).

Předsedou poroty byl zvolen Arnold Aronson. Drobná nedorozumění spojená s jazykovými problémy byla celkem zanedbatelná a díky pochopení a pomoci jednotlivých členů poroty nevznikly při hodnocení zásadní problémy. Ani občasná absence Jurije Kovalenka, který se pravděpodobně tak radoval z možnosti necenzurovaných setkání se svými dříve utajovanými přáteli, že v práci poroty tu a tam chyběl, nevadila. Na závěrečném hodnocení a formulaci konečného verdiktu však přítomen byl a protokol bez výhrad podepsal. Hachiro Nakajimovi bylo nakonec nutno sehnat japonského tlumočníka, protože jeho angličtina byla sice plynulá, leč nesrozumitelná. Jeho poznámky a postřehy byly však natolik zajímavé, že se investice do tlumočníka skutečně vyplatila.

V závěru protokolu vyjádřila porota velké uznání celé studentské expozici s tím, že ačkoliv je tato sekce nesoutěžní, porota vysoce hodnotí její energii, kreativitu, invenci a optimismus. Proto doporučila udělit celé expozici čestné uznání. Organizátorům pak do budoucna ještě lepší a zajímavější využití aktivity mladých tvůrců poskytnutím prostoru i času pro různé semináře a tvůrčí dílny.

Celková účast

Na PQ 91 aktivně participovalo 36 zemí. Vystavovalo zde celkem 706 autorů nebo kolektivů (mimo školy), tedy poněkud méně než v roce 1987. Bylo to způsobeno především tím, že vlastní výstavní plochy byly v Paláci kultury mnohem menší (5. 540m²) oproti Parku kultury

168_Pražské quadriennale '91

Byung – Bok Lee, Jižní Korea: Kostýmy ke hře Choi In – hoona Dung dung...

Jeong – hyung Yang, Jižní Korea – masky

Německo – pohled do expozice

(8. 500m²), byly to vlastně chodby, které bylo třeba upravit tak, aby zbyl prostor pro návštěvníky a byly zachovány všechny bezpečnostní předpisy.

I tak však architekt i produkce zápolili s různými překážkami, danými nezvyklými půdorysy, systémem osvětlení, nedostatkem odkladišť na transportní bedny či obaly apod.

Tyto nesnáze však nakonec návštěvník ani nepostřehl. Všeobecně bylo PQ 91 považováno za velmi zajímavé a nezvyklé umístění přispělo ke zvýšení jeho přitažlivosti a atraktivitě.

Miriam Grote Gansey, Nizozemsko – návrh scény k Racinově *Andromedě* – vyznamenána zlatou medailí PQ 91

Reinhart Zimmermann, Německo: návrh scény k Mozartově opeře *Così fan tutte* (tematická sekce)

Pohled do expozice SSSR

170_Pražské quadriennale '91

Pohled na expozici Izraele a Japonska

Československá účast

K zásadní změně došlo rozhodnutím, že českoslovenští scénografové tentokrát nebudou vystavovat samostatně v jiných prostorách, ale jejich expozice a exponáty budou včleněny mezi ostatní země za stejných prostorových i instalačních podmínek.

Přípravu československé národní expozice na sebe vzala scénografická sekce Divadelní obce a Únia scénografů. Již v květnu 1990 vyhlásily obě instituce konkurzní řízení na obsahové a výtvarné řešení výstavy. První kolo soutěže nebylo příliš úspěšné a nepřineslo takové výsledky, které by odpovídaly představě o čs. reprezentaci. V druhém kole získal největší počet hlasů projekt historičky umění dr. Věry Ptáčkové a výtvarníka Milana Ferenčíka, scénografa Divadla Andreje Bagára v Nitře. Ústředním heslem expozice byla myšlenka, že největší událostí čsl. divadla za minulé čtyři roky byla listopadová revoluce, kdy „divadlo bylo na ulici a ulice v divadlech“. Z toho vycházel výtvarný návrh, simulující ulici, v níž byly shromážděny doklady o divadle nejen současném, ale i o jeho východiscích a inspiracích. Poněkud rozpačité přijetí této expozice bylo způsobeno tím, že někteří výtvarníci nedodali návrhy na odpovídající úrovni, případně je vůbec nedodali. Hájili se poté tím, že nebyli včas vyzváni, nebo že nebyli vyzváni vůbec.

Výrobu a instalaci čs. expozice zajišťoval Divadelní ústav, včetně finančních nákladů, které byly tentokrát včleněny do jeho rozpočtu a které v předchozích letech nesl SČDU.

Komisařka čs. tematické sekce dr. Eva Vítová se při výběru exponátů soustředila na práce Josefa Svobody, Jana Vančury a Daniela Dvořáka. Z kostýmních výtvarníků pak oslovila Josefa Jelínka, který expozici oživil svými výraznými kostýmy.

V sekci divadelní architektury odpovídal za čs. reprezentaci ing. Vladimír Adamczyk. Ačkoliv se zdálo, že počátkem devadesátých let existuje v Československu jen málo projektů,

Pohled do československé expozice

Pohled do československé expozice

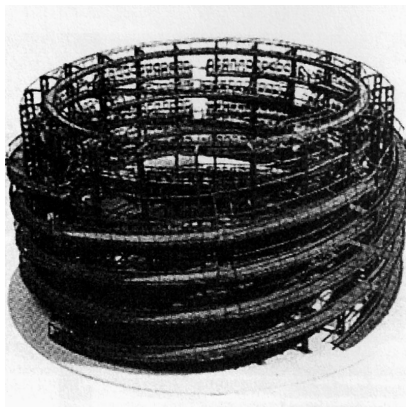
172_Pražské quadriennale '91

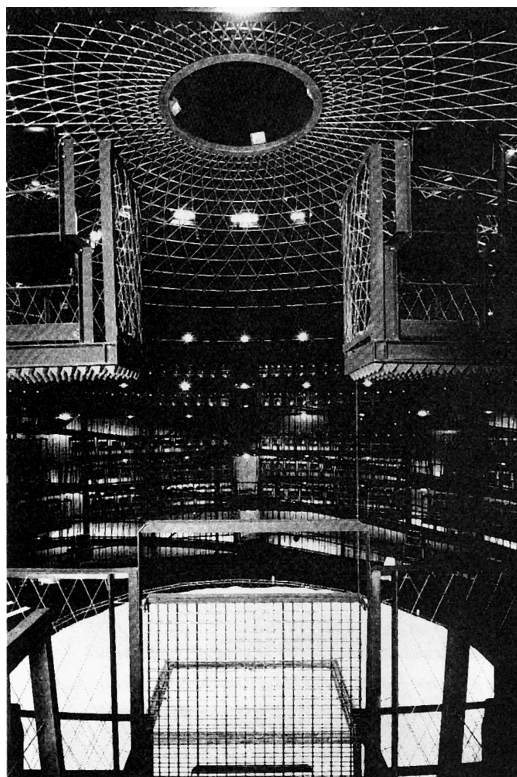
Kostýmy Josefa Jelínka v tematické sekci

Jana Zbořilová: návrh scény k Mozartově opeře Únos ze serailu (tematická sekce)

Projekt Divadla Spirála kolektivu architektů J. Smetany, J. Loudy, T. Kulíka, Z. Stýbla (čestné uznání PQ 91)

Interiér Divadla Spirála

Záběr z expozice scénografických škol

174_Pražské quadriennale '91

kteř by přitáhly svou nápaditostí a originalitou pozornost světové veřejnosti, projekt a realizace „spirálového divadla“ architekta Jindřicha Smetany a kolektivu vzbudil velký zájem a ohlas a získal čestné uznání. Navíc měli zájemci o tuto stavbu možnost ji shlédnout na vlastní oči v areálu Parku kultury.

V sekci divadelních škol vystavovaly odděleně pražská DAMU pod vedením prof. Jaroslava Maliny, dále nově založená katedra scénografie na JAMU v Brně pod vedením ing. Jana Konečného, VŠMU z Bratislavy v čele s Jozefem Cillerem. Všechny tři československé školy projevily jak svými exponáty, tak i instalací nápaditost, hravost a tvořivost a dokonale využily přiděleného prostoru v garážích v suterénních prostorách Paláce kultury. Původně byly totiž obavy, jak se s tímto – vlastně nouzovým – prostorem všechny vystavující školy vypořádají.

Doprovodný program

Byl bohatý. Především to byl opět „malý“ kongres OISTAT a po něm následující mezinárodní sympozium s tématem „Mozart v současném divadle“. To organicky navazovalo na stejnojmenný obsah tematické sekce PQ a stalo se zajímavým příspěvkem do celé řady mezinárodních „mozartovských“ témat. Vystoupili na něm odborníci z Rakouska, Německa, Japonska aj. (Některé z příspěvků jsou otištěny v bulletinu OISTAT č. ?)

Dále to byly Národní dny. Hned prvním z nich byl Národní den Československa, probíhající v Paláci kultury v čs. expozici již 11. 6. 91. Po něm ve stejném dnu následovaly ještě národní dny Polska a Japonska, 12. 6. národní dny Maďarska a Katalánie a 14. 6. Finska.

13. 6. uspořádalo Národní den Německo, a to na velvyslanectví, kde byly promítány videozáznamy z různých inscenací včetně filmu Carmina burana.

Andrzej Majewki – cyklus Létající draci – z doprovodné expozice v Polském kulturním středisku

Improvizovaná setkání se scénografy uspořádala rovněž americká i britská reprezentace.

Důležitým doplňkem PQ byly další divadelní výstavy:

10. 6. byla v Polském kulturním středisku zahájena výstava významného polského scénografa Andrzeje Majewského.

11. 6. proběhla ve foyer Nové scény vernisáž Salónu české scénografie, 12. 6. uspořádalo Maďarské kulturní středisko výstavu „Maďarská scénografie“, spojenou s videoprojekcí „Události v maďarském divadle 1985 – 90“. Tentýž den byla v odpoledních hodinách zahájena na DAMU výstava prací posluchačů katedry scénografie. Potom následovalo v Hartigovském paláci ještě absolventské představení posluchačů DAMU.

13. 6. zahájil ministr kultury Milan Uhe výstavu celoživotního díla předního českého scénografa Františka Tröstra, instalovanou ve výstavní síni ŮLUV.

14. 6. začala v Domě slovenské kultury v Praze výstava slovenské scénografie.

18. 6. proběhla v Divadle na Starém městě vernisáž výstavy scénografů ASSITEJ. Na ni navazoval 19. 6. mezinárodní seminář výtvarníků zabývajících se scénografií divadel pro děti a mládež s tématem „Výtvarný prvek jako aktivní činitel inscenace pro děti“, uspořádaný ve velkém sále Divadelního ústavu.

Symposií a seminářů proběhlo hned několik:

12. 6. proběhlo v sekci scénografických škol v Paláci kultury setkání studentů a pedagogů a poté pokračoval na DAMU seminář a panelová diskuse k otázkám výuky a výchovy scénografů. Hlavními přednášejícími a moderátory byli Arnold Aronson a Delbert Unruh, oba z USA.

21. 6. byla ve velkém sále Divadelního ústavu uspořádána diskuse s mezinárodní účastí k výstavě PQ, dalším doprovodným výstavám a ke shlédnutým inscenacím v pražských divadlech, a tentýž den se konala v malém sále Divadelního ústavu videoprojekce CED „Za devatero horami“.

Pro zahraniční odborníky zajímavější se o čs. loutkářství, byl ve spolupráci s UNIMA a Naivním divadlem v Liberci uspořádán zájezd do Liberce na loutkářský festival „Mateřinka“.

Také Divadelný ústav v Bratislavě připravil pro zájemce zájezd na Slovensko s tímto programem:

14. 6. odjezd do Bratislavy, večer setkání se slovenskými scénografy.

15. 6. dopoledne prohlídka dílen a učňovského střediska SND, následovaná vernisáží výstavy „Salon slovenskej scénografie“, instalované v Umělecké besedě, odpoledne na VŠMU pak seminář k metodicko – pedagogickým otázkám, vedený J. Cillerem a M. Čorbou. Potom následovala účast na výstavě „Dítě ve městě“.

16. 6. byl společný odjezd do Nitra a Trnavy. V Nitře navštívili účastníci zájezdu novou budovu Divadla Andreje Bagára. V odpoledních hodinách návrat do Prahy.

Tento zájezd na Slovensko se setkal s velkým zájmem. Proslavená slovenská pohostinnost pak způsobila, že večerní program se značně protáhl, a ranní odjezd autobusu do Nitra se citelně pozdíil. Radu účastníků totiž nebylo možno ráno včas vzbudit.

V rámci doprovodného programu je nutno ještě připomenout první (a zatím také poslední) ročník letní scény Divadelního ústavu, kde ve spolupráci s družstvem umělecké výroby SOLUNA vystoupily v atriu Manhartského paláce během června v rozmezí od 9. 6. do 25. 6. 91 tři soubory loutkového divadla, a to: Herodesovo nevinné loutkové divadlo se hrou Kašpárek rytířem, soubor Forman a Herodes s tradiční formou pouličního divadla Učený prase a Klepovo rodinné loutkové divadlo s upravenou verzí Shakespearova Hamleta King is dead.

Paralelně s hlavní expozicí PQ v Paláci kultury a výstav probíhajících souběžně v Praze mohli návštěvníci shlédnout výstavu barokních kulís a divadelních kostýmů v zámeckém divadle v Českém Krumlově, loutkářské výstavy jak v Liberci, tak na hradě Kostí a v Jílovém u Prahy.

Závěrem je třeba se zmínit, že příprava tohoto ročníku PQ se výrazně lišila od ročníků před-

176_Pražské quadriennale '91

chozích. Organizátorům totiž vyvstaly některé nové problémy spojené s nově se strukturalizující společností, s novými ekonomickými principy, s novými přístupy k vlastnickým právům apod., což se týkalo na příklad pronájmu výstavních prostor, rezervací vhodných a cenově odpovídajících ubytovacích kapacit při právě nastoupené volné tvorbě cen v hotelových zařízeních, pronájmu služeb apod. Je třeba si uvědomit, že první přípravy probíhaly ještě před listopadem 89, jejich druhá část pak již v nových podmínkách a za změněných okolností, ale se stejným rozpočtem.

Mezinárodní výstava jevištního výtvarnictví a divadelní architektury – Pražské quadriennale '91

Palác kultury, Praha, 10. – 30. 6. 1991

Záštitu převzal prezident České a slovenské federativní republiky Václav Havel

Předseda Výboru PQ 91:

JINDŘICH KABÁT, náměstek ministra kultury ČSR

Místopředseda Výboru PQ:

PETR DANĚK, MK ČSR

Členové Výboru PQ:

HELENA ALBERTOVÁ, PETER ČANECKÝ, OLEG DLOUHÝ, ANTON GAJDOŠ, JIŘÍ KOLMAN,
KAREL KRÁL, JANA KUČEROVÁ, MIROSLAV MELENA, ZDENA MRÁČKOVÁ, ALBERT
PRAŽÁK, VĚKOSLAV PARDYL, PAVOL PAŇÁK, EUGENIE SIKOROVÁ, VLADIMÍR VOLEK,
ZDENA VYLITOVÁ, JÁN ZAVARSKÝ.

Generální komisař:

JAROSLAV MALINA

Architektura a grafika výstavy:

JAN ŠVARÍČEK

Produkce: PETR HÁJEK

Realizace výstavy:

LUBOMÍR CHMURA – Výstavnictví Ostrava,
PALÁC KULTURY, PRAHA

Předběžný rozpočet:

5,680. 000, – Kč

Účastnické země:

AUSTRÁLIE, BELGIE, BRAZÍLIE, BULHARSKO, ČESKÁ A SLOVENSKÁ FEDERATIVNÍ RE-
PUBLIKA, ČÍNA, DÁNSKO, EGYPY, FINSKO, FRANCIE, HONG KONG, ISLAND, ITÁLIE,
IZRAEL, JAPONSKO, JIŽNÍ KOREA, JUGOSLÁVIE, KANADA, KYPR, MAĎARSKO,
NĚMECKO, NIZOZEMÍ, NORSKO, NOVÝ ZÉLAND, POLSKO, PORTUGALSKO, RAKOUSKO,
RUMUNSKO, ŘECKO, SPOJENÉ STÁTY AMERICKÉ, SVAZ SOVĚTSKÝCH SOCIALISTIC-
KÝCH REPUBLIK, SÝRIE, ŠPANĚLSKO – KATALÁNIE, ŠVÉDSKO, ŠVÝCARSKO, VELKÁ
BRITÁNIE

178_Pražské quadriennale '91

Mezinárodní porota:

ARNOLD ARONSON, teatrolog, divadelní historik, pedagog – USA
ERIC ALEXANDER, teatrolog, historik – Nizozemsko
MARJATTA JAATINEN, architektka, pedagožka – Finsko
YANNIS KOKKOS, scénograf – Francie
IVÁN KOÓS, scénograf, výtvarník – Maďarsko
JURIJ KOVALENKO, teatrolog, kritik – Rusko
MARTA LACOMBE DE GOES DE VASCONCELOS, teoretička, divadelní kritička – Brazílie
MIROSLAV MELENA, scénograf, architekt, pedagog – ČSFR
HACHIRO NAKAJIMA, scénograf – Japonsko
GEORGE PARO, režisér, ředitel Chorvatského národního divadla v Záhřebu
JAN ZAVARSKÝ, scénograf, pedagog – Slovensko

Předseda poroty:

ARNOLD ARONSON

Laureáti PQ 91:

ZLATÁ TRIGA – VELKÁ BRITÁNIE – za vysokou uměleckou hodnotu celé expozice
ČESTNÉ UZNÁNÍ – ŠPANĚLSKO – KATALÁNIE – za národní expozici, která ukazuje duchovní rozmach a vitalitu katalánského divadla
ZLATÁ MEDAILE – SCÉNOGRAFIE – MIRJAM GROTE – GANSEYOVÁ – NIZOZEMSKO
– za všestrannost, hloubku a jasnost vystaveného díla
STŘÍBRNÁ MEDAILE – SCÉNOGRAFIE – ALAIN CHAMBON – FRANCIE
RONI TORÉN – IZRAEL
ZLATÁ MEDAILE – KOSTÝM – nebyla udělena
STŘÍBRNÁ MEDAILE – KOSTÝM – VERA MARZOTOVÁ – ITÁLIE
ČESTNÉ UZNÁNÍ – KOSTÝM – BYOUNG – BOK LEEOVÁ – KOREA – za vystavený soubor

Tematická sekce – Inscenace oper W. A. Mozarta

ZLATÁ MEDAILE – JAN VANČURA – ČSFR, za soubor návrhů k Mozartovým operám
USA – za vynikající expozici „Mozart v Americe“
ČESTNÉ UZNÁNÍ – POLSKO – za expozici scénografie oper W. A. Mozarta

Sekce divadelní architektury:

ZLATÁ MEDAILE – MANOS PERRAKIS – ŘECKO – za divadlo Teatro Technes Karolos Koun, Athény
FRANCIE – za vynikající prezentaci současné divadelní architektury
STŘÍBRNÁ MEDAILE nebyla udělena
ČESTNÉ UZNÁNÍ – JINDŘICH SMETANA, JAN LOUDA, TOMÁŠ KULÍK, ZBYŠEK STÝBLO – ČSFR – za projekt divadla Spirála v Praze

Sekce scénografických škol – ač nesoutěžní, získala od poroty čestné uznání jako celek za energii, kreativitu a neotřelý pohled.

Katalog PQ 91

byl vydán v jednom svazku v trojjazyčné verzi – česky, anglicky, francouzsky

Redaktor: Jana Pleskačová a kolektiv

Grafická úprava: Anna Kubů

Náklad: 2.000 ks
Cena: 40, – Kč
Tisk: Tiskárna p. Slaný

Po redakční uzávěrce dodaly podklady pro katalog ještě tyto země: Bulharsko, Rumunsko, Portugalsko, Švédsko, Švýcarsko. Tyto materiály byly vytištěny na samostatné archy a volně vkládány do již svázaných katalogů.

Materiály pro katalog nedodaly Egypt, Itálie, Sýrie.

Technické údaje:

Počet zúčastněných zemí: **36**

Počet zúčastněných umělců a kolektivů: **706**

Počet vystavených prací: **943**

Počet vystavujících českých a slovenských umělců a architektů: **62** (z toho 40 českých a 22 slovenských umělců)

Výstavní plocha v Paláci kultury – **5.540 m²**

Instalační materiál:

kovové konstrukce z fundusu Paláce kultury, dřevotřískové panely klasických rozměrů firmy Chmura, sokly, manekýny – výpůjčky z Výstavnictví, obchodních domů a divadel. Vzhledem k nestandardní ploše a prostoru si řada zemí přivezla instalační materiál vlastní, případně si jej objednala a uhradila přímo u výrobců v Praze.

Návštěvnost se nepodařilo zjistit.

PE
91

